

Cesta spoléhající víry

Hošťálková 13. 3. 2022

Písně: 284, 395, 518, 311, 684

Čtení z Písma: ev. Lukáše 9, 57 - 62; Jeremiáš 20, 7 - 11a

Text kázání: Jeremiáš 20, 11a

Milí bratři a sestry,

znepokojuje nás a trápí, když slyšíme, co všechno musí mnozí lidé kolem nás nést a s jak těžkým životním údělem se musí vyrovnávat - v dnešních dnech máme neustále před očima obraz těžce zkoušené Ukrajiny a všech bolestných důsledků, které sebou nese válečné běsnění. A když pomyslíme na to, že tam je většina lidí křesťanů, těch, kteří se modlí a jdou si před odchodem do ohnisek bojů pro požehnání do pravoslavného kostela, pak se cítí mnozí - tam i zde - zmateni a kladou si otázku: Čím si toto ti lidé zasloužili, spoléhají přece na Boha, volají k němu - a nyní musí procházet něčím tak těžkým!? A hned je tu otázka další: Kde je vlastně Bůh se svou pomocí a vysvobozením, kde je jeho nějaká přiměřená odpověď na takovou nespravedlnost a takové ďábelské násilí?

Naším textem, ke kterému nás odkazuje dnešní 2. postní neděle, která je nazvána „*Reminiscere*“ - „*Rozpomeň se*“ (podle Žalmu 25,6: „**Rozpomeň se na svá slitování, Hospodine.**“), chceme zaměřit svůj pohled do života jednoho zbožného muže. A není to jen tak nějaký zbožný člověk. Je to prorok, kterého si osobně povolal do svých služeb sám Bůh. Je to tedy někdo, od koho můžeme přirozeně očekávat obzvláštní statečnost víry, neústupnost z poznanych pozic, stabilitu. Ze svého očekávání však budeme muset mnohé slevit, vystřízlivět. Vždyť to, co v našem textu slyšíme, nejsou vůbec povznášející myšlenky a povzbuzující slova. Zní tu spíše jeden veliký prorokův nářek. Jako bychom ho zrovna přichytili v nějaké jeho slabé chvíli.

Je to možné, aby tento obraz o proroku byl skutečný? Vždyť vůbec neodpovídá našim představám! Co tu jenom všechno vychází najevo! Hned na začátku kapitoly prorok Jeremiáš říká něco, co je pro naše uši dost těžko přijatelné: „**Přemlouvals mně, Hospodine, a dal jsem se přemluvit!**“ To zní tak, jakoby toho najednou prorok litoval. Věděl vůbec tento člověk, do čeho se pustil, když zaslechl Boží příkaz a „**nechal se přemluvit**“? Vypadá to, jakoby mu teprve teď docházelo, jaké pro něj bude mít toto jeho rozhodnutí důsledky.

Jaké to byly důsledky? Z textu se dozvídáme, že okamžitě upadl do nemilosti vládnoucích a mnohého posměchu okolí. Co by si ale také mohl přát ten, který byl pověřen nesením zvěsti, která byla především slovem kritickým a nepohodlným? Avšak nezůstane jen u pouhé neochoty lidí naslouchat nepřijemnému slovu. A prorok dále popisuje, jak se na něj lidé navzájem domlouvají a vzájemně se povzbuzují: „**Udejte ho!**“ - Jejich zadostiučiněním bude, když jej budou moci vláčet po soudech, ztrácí s ním už trpělivost a konečně také mají to, co potřebovali: totiž člověka, na kterého mohou svalit všechnu svou odpovědnost a vinu. A ani tím to pro proroka

ještě nekončí. Lidé jej chtějí prostě dostat, chtějí jej přelstít: „**snad se dá nachytat**“; chtějí mu připravit pád, aby mu konečně a jednou pro vždy zavřeli ústa.

Těmito slovy popisuje Jeremiáš své vlastní zážitky. Tak to vypadá v něm a kolem něj. Povzbuzující to není! Jak pak pozvat člověka, aby se touto cestou neobával jít!? A máme ovšem navíc před očima také život Ježíše Krista. Jemu se přece nevedlo jinak! V evangeliu jsme četli větu, kterou pověděl On sám: „**Lišky mají doupata a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by složil hlavu.**“ A když sledujeme cestu Ježíšova utrpení stále dál, dostaneme se až na místa, kde je Ježíš vysmíván, obviňován, kde je mu připravován pád. Je to podobné jako u proroka Jeremiáše - jen s jedním zásadním rozdílem. Jeremiáš byl člověkem, který (jako mnozí jiní) počítal s Božím příchodem. Ježíš je však tím, ve kterém právě Bůh sám za člověkem přišel.

To, co musel prožít prorok Jeremiáš a o několik století později Ježíš opravdu není nijak přitažlivé a povzbuzující. Nicméně je to reálný obraz toho, do jakých poloh, zkoušek a zápasů se dostává život člověka, který se nechal oslovit Bohem a pustil se jeho cestou. Jestliže to dobře promyslíme, pak naše očekávání, které v sobě jako věřící často chováme, ztratí mnohé ze svého lesku. Potom se nám nemusí ani zdát, že patřit na Boží stranu je něčím žádoucím. Nebylo by lepší na něj nespoléhat a jít si svou vlastní cestou, když On stejně nejedná v náš prospěch a nechává nás svému vlastnímu osudu!?

Ale to je jen jedna stránka věci, vedle ní stojí druhá. A ta je tak těsně spojena s tou první, že je od sebe není možné oddělit. Je to stejně složité, jako chtít od sebe oddělit vrchní a spodní stranu bankovky. Prorok nepoznal jenom hlubiny útrap svého života. Uprostřed těch přemnohých otázek, nejistot a zápasů udělal jednu velikou, podivuhodnou a zároveň léčivou zkušenost: Na jedné straně v textu čteme: „**Byl jsi silnější než já a přemohls mne**“ a dále: „**chtěl jsem na tebe zapomenout, přestat si tě připomínat, avšak je to v mém srdci jako hořící oheň**“. Ale tentýž muž nakonec vyznává: „**Ale Hospodin je se mnou jako přesilný bohatýr.**“

Jak tomu máme rozumět? Především se máme nechat oslovit skutečností, že život v Božích službách a spolehnutí na něj určitě není nějakou bezproblémovou procházkou životem. Něco to jednoduše stojí! Ano, ti, kteří se toho odváží nebudou ušetřeni ničeho jen proto, že patří na Boží stranu, naopak v mnohém to bude těžší. Vyrovnat se s tímto poznáním je dost těžké, ale bylo tomu tak nejen v případě Jeremiáše, ale dokonce i u Ježíše. A pak třeba u apoštola Pavla a mnoha dalších lidí - Božích svědků - na nejrůznějších místech a v různých časech. A když uvažujeme nad svým vlastním životem, pak v něm i my najdeme chvíle a situace, nad kterými jsme se zamýšleli podobně jako prorok, protože jsme je prožili podobně.

Avšak tyto skutečnosti jsou vždy propojeny se skutečností jinou, a sice: Právě v době, kdy se cítíme všelijak osamělí a prázdni, v nás začíná hořet „**Boží oheň**“. A právě v hlubinách našich úzkostí a nejistot se Bůh dokazuje jako spolehlivá a ta nejbezpečnější ochrana a jistota. Je to zkušenost, která je postavena na protikladech - v nejistotě zakoušet bezpečí a jistotu. Ale je to zkušenost, která je zakotvena v Bohu a umocňována jistotou vztahu: člověk a Bůh - já a Bůh, můj Pán. Právě do tohoto našeho, pozemského vztahu sestoupil On sám ve svém Synu Ježíši Kristu. „**On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všecko?**“

Kdybychom se pustili cestou spekulací, pak jistě mohlo být vše také docela jinak. Ježíš, jako Boží Syn, mohl jít jen samými krásnými dny, jeho život mohl mít krásný a bezproblémový průběh, byl přece Pánem všeho! Svým životem mohl u lidí vzbuzovat

jen všeobecný obdiv. Tím by však také zůstal zachován náš odstup vůči Bohu a Boží vůči nám. Děčila by nás od něj, tak jako dříve, nepřekonatelná propast.

On to však udělal docela jinak, podle svého. Svého Syna Ježíše Krista ušetřil právě tak málo - a ještě méně - jako svého proroka Jeremiáše. Musel projít všemi hlubinami opuštěnosti, strachu, vydanosti na lidskou milost a nemilost. Období pašijí nás odkazuje k jednotlivým zastavením na této Kristem nastoupené cestě. Možná si někdo klade otázku: Bylo to tak správně? Není ten, který tímto způsobem jedná se svým Synem, Otcem krutým a bezcitným? Postupně se nám však stává jasným: Právě tyto hlubiny, kterými Ježíš musel projít a které musel protrpět, jej přivádí do naší blízkosti. Jeho bezmoc lidského života se nám stává vzpruhou a povzbuzením. Jeho osamělost, ve které vytrval až do konce, utváří onu potřebnou blízkost, ve které se k němu můžeme vztáhnout. Smrt, kterou protrpěl na kříži, je jediným a jedinečným základem našeho života i s jeho nehynoucí nadějí.

Možná nás toto poznání naplní novou touhou a odvahou po statečném vyznávání a následování Krista i v naší dnešní době. Ať nám tedy Duch svatý nově připomene všechno, co Ježíš Kristus „*mluvil a činil*“, abychom se v nové síle pouštěli jeho cestou. Pak - když padneme do jakýchkoli hlubin a nejistot našich životů - se nebudeme potřebovat tvářit, že jsme šťastní a bez problémů; právě tak jako se nebudeme potřebovat ptát, čím jsme si to nebo ono zasloužili. Jeremiáš právě v těchto hlubinách, ve své nouzi a bídě, zřetelně zakoušel Boží blízkost, jeho moc a slávu. Stejně jako později Boží Syn a pak dále jeho následovníci až do dnešních dnů.

Být zbožný, žít spoléhající vírou ve svého živého Pána, to je úžasná životní zkušenost, ve které člověk poznává, že nabývá nové síly právě tehdy a tam, kde jej již všechny jeho vlastní síly opustily; že se v něm uchovává naděje i tam, kde už není v co pořádně doufat; že je možné uprostřed průměrnosti a tíže všedního dne zakoušet předchuť slávy království Božího. Otázkou jen zůstává k čemu ve svém životě hledíme a na co spoléháme. A tak nám zůstává ono „*Reminiscere*“ - „*Rozpomeň se*“: „**Rozpomeň se na svá slitování, Hospodine**“.

Amen.